

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EKN, sagsnr.: 2019-1107
Den 12. juli 2019

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 15. juli 2019

SUPPLERENDE SAMLENOTAT

4. Migration	2
5. Situationen i det østlige Middelhavsområde	4

4. Migration

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 15. juli 2019 forventes en drøftelse af det italiensk-maltesiske forslag om en såkaldt struktureret permanent mekanisme til at håndtere alle følsomme spørgsmål vedr. migration, og omfatte alle migranter til EU. Forslaget har til formål at sikre en effektiv håndtering af migrationsstrømme til EU, og er foranlediget af de tilbagevendende udfordringer forbundet med håndtering af nødstedte reddet til søs i italiensk og maltesisk territorialfarvand. For så vidt angår spørgsmålet om håndtering af nødstedte reddet til søs og den eventuelle omfordeling heraf, er det regeringens opfattelse, at problemstillingen bør drøftes i regi af Rådet for Retlige og Indre Anliggender, hvilket også allerede er planlagt af det finske formandskab.

2. Baggrund

Antallet af irregulære ankomster til Europa er fortsat med at falde i 2019 på såvel den østlige, centrale og vestlige middelhavsroute, hvorimod antallet af asylansøgere i EU har været svagt stigende i de første fire måneder af 2019. Denne diskrepans antages bl.a. at være begrundet i sekundære bevægelser og ansøgere fra lande, der har visumfri indrejse i EU. Der er bred enighed blandt medlemslandene om, at faldet i antallet af irregulære ankomster skyldes EU's eksterne migrationsindsatser, herunder styrkelsen af grænsekontrollen langs Balkanruten og EU-Tyrkiet aftalen. Hertil kommer styrkelsen af den Europæiske Grænse- og Kystvagt (Frontex), indsatserne møntet på forbedret migrationshåndtering i transit- og oprindelseslande samt udviklingsindsatser, der bidrager til at imødegå de grundlæggende årsager til irregulær migration.

I opfølgning af konklusionerne fra Det Europæiske Råd i juni 2018 igangsatte Kommissionen en proces for at konceptudvikle såkaldte ilandsætningsmekanismer (uden for EU) og kontrollerede centre (i EU) i dialog med UNHCR og IOM. Arbejdet er endnu ikke mundet ud i mere konkrete planer. Håndtering af nødstedte reddet til søs er imidlertid et tilbagevendende tema, som bl.a. løbende er blevet drøftet i regi af forhandlingerne om reform af det fælles europæiske asylsystem (CEAS). I fraværet af fremdrift i CEAS-forhandlingerne, har etablering af midlertidige ilandsætningsarrangementer ligeledes været drøftet. Der har generelt været bred enighed om behovet for snarlig etablering af en midlertidig løsning, der dog ikke må foregribe en løsning i forhandlingerne om omarbejdning af Dublin-forordningen som del af CEAS-forhandlingerne.

Det har dog endnu ikke været muligt at opnå enighed om midlertidige ilandsætningsarrangementer, hvorfor der for nuværende anvendes ad hoc løsninger ved håndteringen af personer reddet til søs. Der lægges af det finske formandskab op til en drøftelse af måder at håndtere ilandsætningen af nødstedte, der er reddet til søs, såvel som af de generelle regler, herunder for bl.a. fastlæggelse af ansvar for behandling af asylansøgninger m.v. Formandskabet vil gennemføre disse drøftelser i regi af Rådet for Retlige og Indre Anliggender.

3. Formål og indhold

Formålet med punktet ventes at være en drøftelse af følsomme aspekter af migration, herunder håndtering af nødstedte reddet til søs.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Der lægges af det finske formandskab op til en grundig drøftelse i regi af Rådet for Retlige og Indre Anliggender af både spørgsmålet om midlertidige ilandsætningsarrangementer for personer reddet til søs og af de generelle regler for fastlæggelse af ansvar for behandling af asylansøgninger m.v. Det er regeringens holdning, at de af Italien og Malta anførte bekymringer på disse områder rettelig bør substansdrøftes i denne allerede planlagte proces. Fsva. den eksterne dimension af EUs migrationsindsatser, er det regeringens generelle holdning, at der er behov for et historisk løft af EUs engagement i Afrika mhp. at imødegå de grundlæggende årsager til, at mennesker sendes på flugt eller migrerer irregulært mod Europa. Regeringen vil arbejde på, at migration indgår som et centralt element i EUs udviklingsbistand i næste budgetperiode, og at der herunder afsættes tilstrækkelige midler til indsatser i Afrika. For regeringen er det dog vigtigt samtidigt at fastholde fokus på den østlige rute, som flest migranter og flygtninge har benyttet gennem de seneste år. Samtidig ønsker regeringen et mere humant asylsystem i EU, som effektivt kan bekæmpe menneskesmuglernes forretningsmodel og hjælpe de svageste.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

EU's eksterne dimension af migration blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. okt. 2018 som forberedelse af en drøftelse på FAC den 15. oktober 2018.

5. Situationen i det østlige Middelhavsområde

KOM dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

Rådet (udenrigsanliggender) ventes den 15. juli 2019 at vedtage rådskonklusioner som reaktion på tyrkiske boringer i den cypriotiske eksklusive økonomiske zone (EØZ). Rådskonklusionerne ventes at omfatte konkrete skridt rettet mod Tyrkiet, herunder bl.a. suspension af EU's luftfartsforhandlinger samt midlertidig undladelse af afholdelse af højniveau-dialogmøder og møder i associeringsrådet.

2. Baggrund

Tyrkiet har den 3. maj 2019 sendt et boreskib og tre støtteskibe, herunder en fregat, ind i den cypriotiske eksklusive økonomiske zone (EØZ). På Det Europæiske Råd d. 20. juni 2019 redegjorde den cypriotiske præsident for situationen; herunder at Tyrkiet på dagen for mødet havde sendt endnu et boreskib ind i den cypriotiske EØZ.

Spændingerne om den cypriotiske EØZ tager afsæt i, at der er fundet store gasressourcer i undergrunden. Tyrkiet har i den sammenhæng dels forhindret skibe fra EU-lande i at foretage boringer i den cypriotiske EØZ og dels foretaget egne prøveboringer. Cypern anfører, at Tyrkiets handlinger krænker Cyperns legitime adgang til prøveboringer i landets EØZ og dermed international ret. Tyrkiet mener omvendt ikke, at den græsk-cypriotiske side har ret til at handle unilateralt i Cyperns EØZ, uden at det forinden er sikret, at hele øen – også den tyrkisk-cypriotiske side – vil komme til at nyde godt af en eventuel gevinst.

Det Europæiske Råd opfordrede i sine konklusioner fra marts 2018 Tyrkiet til at indstille disse handlinger og respektere Cyperns suveræne rettigheder til at efterforske og udnytte sine naturressourcer i overensstemmelse med EU-retten og folkeretten. Det Europæiske Råd vedtog nye og sprogligt styrkede konklusioner på mødet den 20. juni i år. Som opfølgning herpå ventes udenrigsrådet den 15. juli at vedtage rådskonklusioner, der kan indeholde konkrete skridt rettet mod Tyrkiet, herunder suspension af EU's luftfartsforhandlinger samt midlertidig undladelse af afholdelse af højniveau-dialogmøder og møder i associeringsrådet. Endelig ventes rådskonklusionerne, i tråd med konklusionerne fra Det Europæiske Råd den 20. juni, at bede Kommissionen og Den Høje Repræsentant at fortsætte forberedelsen af mulige målrettede tiltag.

3. Formål og indhold

Rådet (udenrigsanliggender) vil den 15. juli 2019 drøfte optioner over mulige tiltag mod Tyrkiet og søge at vedtage rådskonklusioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres i sagen.

5. Nærhedsprincippet

Det vurderes, at Kommissionens forslag er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, og at dets formål opnås mere effektivt på EU-niveau end af medlemslandene individuelt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget kan have lovgivningsmæssige konsekvenser i det tilfælde, at Rådet vedtager målrettede tiltag mod Tyrkiet.

7. Konsekvenser

Sagen i sig selv forventes ikke at have statsfinansielle konsekvenser, konsekvenser for EU's budget, lovgivningsmæssige konsekvenser, erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen er ikke sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er bred EU-solidaritet med Cypern. Enkelte medlemsstater ønsker at trække EU's skridt mod Tyrkiet i en robust retning, hvorimod flertallet ønsker en mere balanceret tilgang, da man også betoner vigtigheden af samarbejdet med Tyrkiet som strategisk partner, på migrationsområdet og i NATO.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter fuldt op om de vedtagne konklusioner fra DER d. 20. juni. Danmark er solidarisk med Cypern i denne sag. Tyrkiet må respektere Cypers suveræne rettigheder i overensstemmelse med EU-retten og international ret. Danmark lægger samtidig vægt på, at EU står samlet i dette spørgsmål.

Regeringen finder det vigtigt at fastholde en balanceret og proportional tilgang i sagen. Det er på den ene side væsentligt at sende et klart signal fra EU til Tyrkiet. På den anden side er det også centralt at undgå skridt der unødigt eskalerer spændingerne.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg